

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,
faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai

2018-01-30 Nr. (3.14.)-3-421

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ ir Valstybės ar savivaldybės įstaigų veikos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veikos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), Užsienio reikalų ministerijoje buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę atliko Užsienio reikalų ministerijos Generalinė inspekcija. Atsižvelgiant į tai, kad korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo procesas yra sudėtingas, ir siekiant, kad kiekviena Užsienio reikalų ministerijos veiklos sritis būtų įvertinta išsamiai ir kokybiškai, nuspręsta kasmet atlikti vienos ar kelių ministerijos veiklos sričių analizę. Pirmiausiai buvo pasirinkta analizuoti tą veiklos sritį, kurioje yra daugiausiai korupcijos rizikos veiksmų.

Įvertinus Užsienio reikalų ministerijos veiklos sričių atitiktį Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintiems kriterijams, nustatyta, kad formaliai daugiausiai kriterijų atitinka Užsienio reikalų ministerijos veiklos sritis - organizuoti konsulinių funkcijų atlikimą Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose, užtikrinti šių funkcijų atlikimo kontrolę, kuri įtvirtinta Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 25 d. nutarimo Nr. 1155 „Dėl Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ 6.8.2 papunktyje. Analizuojamos veiklos turinį sudaro konsulinių funkcijų atlikimas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose (toliau – konsulinės įstaigos), konsulinių funkcijų atlikimo organizavimas ir kontrolė. Analizuotas 2016 m. liepos 1 d. – 2017 m. birželio 30 d. laikotarpis.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos konsulinio statuto 2 straipsnio 2 dalimi, konsulinės funkcijos yra 1963 m. Vienos konvencijoje dėl konsulinių santykių, kitose Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir Konsuliniame statute numatytos funkcijos, kurias atlieka konsuliniai pareigūnai Lietuvos Respublikos piliečių, nuolat gyvenančių asmenų be pilietybės, juridinių asmenų ir užsieniečių prašymu ar be jo.

Analizuojamu laikotarpiu konsulinės funkcijos buvo atliekamos Užsienio reikalų ministerijoje (dokumentų legalizavimas ir tvirtinimas pažyma (*Apostille*)) ir penkiasdešimtyje konsulinių įstaigų. Jas atliko 88 konsuliniai pareigūnai, kurie per analizuojamą laikotarpį suteikė daugiau kaip 0,5 mln. administracinių paslaugų.

Atlikusi korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą analizuojamoje Užsienio reikalų ministerijos veiklos srityje pagal Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus kriterijus, Generalinė inspekcija nustatė:

1. Padaryta nusikalstamo pobūdžio korupcinė veika.

Užsienio reikalų ministerijoje ir konsulinėse įstaigose per aptariamą laikotarpį vykdant analizuojamą veiklą korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų nustatyta nebuvo.

Vadovaujantis Rekomendacijų 8.1 papunkčiu, atitiktis šiam kriterijui nustatoma įvertinus, ar įstaigoje buvo užfiksuoti ne tik korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejai, bet ir mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė.

Analizuojamu laikotarpiu buvo pradėtas vienas patikrinimas dėl galimo tarnybinio nusižengimo, todėl, atsižvelgiant į minėtą Rekomendacijų nuostatą, pagal šį kriterijų konsulinių funkcijų atlikimo, jų organizavimo ir kontrolės veikla priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Minėtu atveju buvo tikrinama, ar konsulinės įstaigos vadovas darė tiesioginę įtaką (poveikį) konsulinių pareigūnų priimamiems sprendimams dėl Šengeno vizų išdavimo/neišdavimo.

Pažymėtina, kad Užsienio reikalų ministerijoje yra sudarytos galimybės darbuotojams ir kitiems asmenims kreiptis ir informuoti (taip pat ir anonimiškai) ministerijos vadovybę ir Generalinę inspekciją apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus. Minimū atveju patikrinimas dėl galimo teisės pažeidimo buvo pradėtas gavus anoniminius skundus dėl galimai neskaidrios konsulinės įstaigos vadovo veiklos išduodant Šengeno vizas. Patikrinimo metu, nustačius galimo teisės pažeidimo požymius, visa informacija buvo perduota įvertinti Valstybės saugumo departamentui, o konsulinės įstaigos vadovas buvo atšauktas iš konsulinės įstaigos vadovo pareigų. Per analizuojamą laikotarpį šio galimo teisės pažeidimo tyrimas nebuvo baigtas, todėl informacija apie galimą teisės pažeidimą analizuojamu laikotarpiu valstybės tarnautojų registrai nebuvo perduota, o tyrimas, siekiant nustatyti, kokios įstaigos veiklą reglamentuojančių teisės aktų spragos, įstaigos vidaus kontrolės sistemos trūkumai ir kitos priežastys, kurios sudarė prielaidas šį teisės pažeidimą padaryti, pradėtas nebuvo.

Vertinant konsulinių funkcijų atlikimo, jų organizavimo ir kontrolės veiklą pagal aptariamą kriterijų, darytina išvada, kad nors Užsienio reikalų ministerijoje ir yra sudarytos sąlygos darbuotojams ir kitiems asmenims pranešti apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, tačiau akivaizdu, kad konsuliniai pareigūnai ne visuomet laiku ir tinkamai reaguoja į jiems daromą poveikį atliekant tarnybines pareigas. Siekiant išvengti galimų tokio pobūdžio teisės pažeidimų, kai daromas neteisėtas poveikis ir jo įtakoje priimami sprendimai, tikslinga organizuoti konsulinių pareigūnų ir konsulinių įstaigų vadovų švietimą šia tema, juos konsultuojant ir organizuojant mokymus apie daromo poveikio einant tarnybines pareigas formas, atpažinimą, atsakomybę ir pranešimo apie jį galimybes. Kartu tikslinga tobulinti teisinį reguliavimą, nustatantį konsulinių įstaigų vadovų ir konsulinių pareigūnų kompetenciją atliekant konsulines funkcijas, jas organizuojant ir vykdant jų kontrolę. Pastarosios priemonės turinys plačiau atskleidžiamas analizuojant konsulinių funkcijų atlikimo veiklą pagal kriterijų „Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ir priežiūros vykdymas.

Užsienio reikalų ministerijos ir konsulinių įstaigų veikla, susijusi su konsulinių funkcijų atlikimu, šio kriterijaus neatitinka, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė pagal jį neanalizuojama.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

Vertinant Užsienio reikalų ministerijos ir konsulinių įstaigų veiklą pagal šį kriterijų, buvo analizuoti teisės aktai, reguliuojantys konsulinių funkcijų atlikimą, jų organizavimą ir kontrolę ir administracinių paslaugų teikimo, jų organizavimo ir kontrolės konsulinėse įstaigose praktika.

Konsulinių pareigūnų įgaliojimus ir atsakomybę, konsulinių įstaigų veiklos pagrindus, konsulinių funkcijų atlikimo sąlygas ir tvarką nustato Konsulinis statutas. Atskirų konsulinių funkcijų atlikimo procedūros yra detalios reglamentuotos įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Be to, konsulinių pareigūnų kompetenciją išduodant Šengeno vizas reglamentuoja 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (toliau – Vizų kodeksas), Lietuvos Respublikos užsieniečių teisinės padėties įstatymas ir Kvietimo patvirtinimo, dokumentų vizai gauti pateikimo, konsultacijų vykdymo, vizos išdavimo ar atsisakymo ją išduoti, jos pratęsimo ar atsisakymo ją pratęsti, jos panaikinimo ir Šengeno vizos atšaukimo, taip pat komercinių tarpininkų akreditavimo ir išorės paslaugų teikėjų pasirinkimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2004 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. IV-280/V-109 „Dėl Kvietimo patvirtinimo, dokumentų vizai gauti pateikimo, konsultacijų vykdymo, vizos išdavimo ar atsisakymo ją išduoti, jos pratęsimo ar atsisakymo ją pratęsti, jos panaikinimo ir Šengeno vizos atšaukimo, taip pat komercinių tarpininkų akreditavimo ir išorės paslaugų teikėjų pasirinkimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Konkreto konsulinio pareigūno funkcijos ir uždaviniai taip pat pakankamai išsamiai ir aiškiai reglamentuoti. Konsulinius pareigūnus įsakymu skiria Užsienio reikalų ministras, atsižvelgdamas į ministerijos diplomatų atestacijos komisijos rekomendaciją. Konsulinio statuto 10 straipsnio 1 dalis nustato, kad Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras, paskirdamas konsulinį pareigūną dirbti konsulinėje įstaigoje, gali pavesti jam atlikti visas arba dalį konsulinių funkcijų. Profesiniai reikalavimai konkrečiai pareigybei, funkcijos ir uždaviniai suderinti su konsulinės įstaigos vadovu nustatomi pareigybės aprašyme, kurį taip pat tvirtina Užsienio reikalų ministras.

Konsulinio statuto 10 straipsnio 2 dalis nustato, kad konsulinis pareigūnas atsako už sprendimus, kuriuos jis pagal savo įgaliojimus atlikdamas konsulines funkcijas priima savarankiškai. Konsulinio pareigūno atsakomybė reglamentuota Konsulinio statuto 12 straipsnyje.

Atlikus konsulinių funkcijų vykdymo konsulinėse įstaigose ir šią sritį reguliuojančių teisės aktų analizę, nustatyta, kad dėl teisinio reguliavimo spragų ir ydingo teisės aktų nuostatų taikymo, praktikoje kyla problemų dėl konsulinės įstaigos vadovo ir konsulinio pareigūno kompetencijos priimant sprendimus, organizuojant konsulinių funkcijų atlikimą ir jų priežiūrą, todėl analizuojama veikla pagal šį kriterijų priskirtina prie veiklų, kurioje yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Išryškėjusios problemos analizuojamos keliais aspektais.

Pirma, dėl teisinio reguliavimo, reglamentuojančio konsulinių funkcijų atlikimo organizavimo ir priežiūros veiklą, spragų formaliai atsiranda galimybė konsulinės įstaigos vadovui daryti poveikį konsulinio pareigūno priimamam sprendimui. Šis poveikis gali pasireikšti nurodymu konsuliniam pareigūnui priimti ir išnagrinėti pareiškėjų prašymus išskirtine tvarka (pavyzdžiui, priimti prašymą kitu nei nustatyta laiku, be eilės, greičiau priimti sprendimą ir pan.). Analizė parodė, kad konsulinėse įstaigose nėra aiškios konsulinių funkcijų atlikimo ir asmenų aptarnavimo tvarkos (pvz., vadovo įsakymu nenustatytas asmenų priėmimo laikas atitinkamais konsuliniais klausimais, nenustatyta priėmimo ir eilių valdymo tvarka, specifiniai asmenų aptarnavimo atvejai ir tvarka ir pan.), t. y. nesant tokio teisinio reguliavimo atsiranda pralaidos formuoti ydingai konsulinių funkcijų atlikimo organizavimo praktikai. Tokia situacija didina korupcijos pasireiškimo tikimybę, nes sudaro galimybę pareiškėjus vertinti ir aptarnauti skirtingai.

Antra, vadovaujantis konsulinio statuto 10 straipsnio 2 dalimi, konsulinės įstaigos vadovas yra atsakingas už konsulinių funkcijų atlikimo organizavimą ir priežiūrą, o Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2008 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. V-88, 7.6 ir 7.10 papunkčiuose nustatyta, kad Konsulinis departamentas organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja ministerijoje ir konsulinėse

įstaigose vykdomas konsulinės funkcijas ir konsulinėms įstaigoms teikia konsultacijas, metodines rekomendacijas ir nurodymus konsulinių funkcijų vykdymo, konsulinio darbo organizavimo ir konsulinės teisės aktų taikymo klausimais, tačiau konsulinių funkcijų atlikimo priežiūros ir kontrolės tvarka teisės aktais nenustatyta. Esant tokio pobūdžio teisinio reguliavimo spragoms, nėra aiški konsulinių įstaigų vadovų ir Konsulinio departamento kompetencija, vykdant konsulinių funkcijų atlikimo priežiūrą ir kontrolę. Galimybė naudoti teisės aktuose neapibrėžtas priežiūros ir kontrolės priemonės, formaliai sukuria prielaidas korupcijai pasireikšti, nes leidžia daryti įtaką konsulinio pareigūno priimamiems sprendimams.

Trečia, korupcijos riziką kelia ir pasitaikantis ydingas teisės aktų, reglamentuojančių konsulinių funkcijų atlikimą, nuostatų taikymas. Konsulinio statuto 10 straipsnio 2 dalis nustato, kad konsulinės įstaigos vadovas gali pats atlikti konsulinės funkcijas, tokiais atvejais jis veikia kaip konsulinis pareigūnas ir atsako už priimtus sprendimus. Ši nuostata reiškia, kad konsulinės įstaigos vadovas, atlikdamas konsulinės funkcijas, yra konsulinis pareigūnas, t. y. turi lygiai tokias pačias teises ir pareigas kaip ir bet kuris kitas konsulinis pareigūnas ir jam yra taikomi tie patys sprendimo priėmimo procedūros reikalavimai. Laikantis Konsulinio statuto principo, kad konsulinis pareigūnas savarankiškai priima sprendimus ir atsako už juos asmeniškai, konsulinės įstaigos vadovas, veikdamas kaip konsulinis pareigūnas, negali pavesti kitam konsuliniam pareigūnui atlikti veiksmų (pvz., išnagrinėti su prašymu pateiktus dokumentus, priimti sprendimą informacinėje sistemoje ir pan.), kurie yra sprendimo priėmimo procedūros dalis. Praktikoje pasitaiko atveju, kai neteisingai taikoma ir Lietuvos Respublikos konsulinio mokesčio įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 13 punkto nuostata dėl konsulinio mokesčio lengvatos, kuri įtvirtina, kad konsulinis mokestis neimamas už prašymų išduoti vizas nagrinėjimą konsulinės įstaigos vadovo, kai jis veikia kaip konsulinis pareigūnas, sprendimu. Šiais atvejais konsulinės įstaigos vadovas priimdamas sprendimą tik dėl mokesčio lengvatos taikymo ir sprendimą dėl pačios vizos išdavimo pavesdamas priimti konsuliniam pareigūnui, pažeidžia ne tik minėtą teisės akto nuostatą, bet ir daro įtaką konsulinio pareigūno sprendimui. Aptariamam atveju korupcijos pasireiškimo tikimybė atsiranda dėl netinkamo teisės aktų nuostatų taikymo.

Apibendrinant pažymėtina, kad aptariamam aspektu korupcijos rizika atsiranda dėl teisinio reguliavimo spragų ir netinkamo teisės aktų nuostatų taikymo, todėl tikslinga taikyti šias korupcijos rizikos mažinimo priemones:

1) šalinti teisinio reguliavimo spragas, Užsienio reikalų ministro įsakymu patvirtinant konsulinių funkcijų atlikimo organizavimo ir priežiūros tvarką, principus, konsulinių įstaigų vadovų ir Konsulinio departamento kompetenciją organizuojant konsulinių funkcijų atlikimą ir vykdant jų priežiūrą;

2) užtikrinti teisingą konsulinės teisės aktų taikymo praktiką, Konsuliniam departamentui atliekant konsulinių funkcijų atlikimo praktikos ir teisės aktų taikymo analizę, teikiant konsultacijas, metodines rekomendacijas ir nurodymus, organizuojant konsulinių pareigūnų mokymus konsulinių funkcijų vykdymo ir konsulinės teisės aktų taikymo klausimais.

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

Vertinant ministerijos ir konsulinių įstaigų veiklą pagal šį kriterijų, buvo analizuoti konsulinių funkcijų atlikimą reglamentuojantys teisės aktai ir jų taikymo praktika konsulinėse įstaigose. Šiuo aspektu buvo analizuotas vizų, supaprastinto tranzito dokumento (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento (STGD), leidimo mirusiojo palaikus parvežti į Lietuvą išdavimas.

Per analizuojamą laikotarpį Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba atliko Užsienio reikalų ministerijoje korupcijos rizikos analizę ir pateikė 2017-06-12 išvadą Nr. 4-01-4426 „Dėl korupcijos rizikos analizės Užsienio reikalų ministerijos veiklos srityse“ (toliau – Išvada). Atsižvelgdama į Išvadoje pateiktas pastabas ir rekomendacijas, Užsienio reikalų ministerija informavo Specialiųjų tyrimų tarnybą apie priemones, kurias yra arba bus taikomos įgyvendinant

Išvadoje pateiktas pastabas ir rekomendacijas, susijusias su išorės paslaugų teikėjų atrankos organizavimo, vykdymo ir kontrolės ir komercinio tarpininko išduodant vizas akreditavimo organizavimo teisiniu reguliavimu.

Pažymėtina, kad, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus 2014 m. gegužės 22 d. pažymoje Nr. 4D-2014/1-251 ir Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2015 m. vasario 25 d. antikorpucinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-1395 pateiktas rekomendacijas, Užsienio reikalų ministerija per analizuojamą laikotarpį patikslino Kvietimo patvirtinimo, dokumentų vizai gauti pateikimo, konsultacijų vykdymo, vizos išdavimo ar atsisakymo ją išduoti, jos pratęsimo ar atsisakymo ją pratęsti, jos panaikinimo ir Šengeno vizos atšaukimo, taip pat komercinių tarpininkų akreditavimo ir išorės paslaugų teikėjų pasirinkimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2004 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. 1V-280/V-109, ir įtvirtino teisinį reglamentavimą, susijusį su sprendimo bendradarbiauti ar nebendradarbiauti su komerciniais tarpininkais priėmimu, komercinių tarpininkų akreditavimo procedūromis, pašalino komercinių tarpininkų akreditavimo procedūros teisinio reguliavimo spragas, maksimaliai sumažino korupcijos rizikos veiksnių atsiradimo tikimybę.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos 2015–2019 metų priemonių ir veiksmų plano priemonę „Didinti vizų išdavimo skaidrumą, gerinti šios paslaugos kokybę“, analizuojamu laikotarpiu be minėtų teisės aktų pakeitimų vizų išdavimo srityje, buvo tęsiama išorės paslaugų teikėjų tinklo plėtra (per 2016 – 2017 m. buvo atidaryta 10 naujų vizų išdavimo centrų). Šios priemonės tikslas yra užkirsti kelią ir bet kokias prielaidas korupcijai, didinti vizų išdavimo skaidrumą, gerinti vizų išdavimo paslaugos teikimo kokybę. Galimybė prašymus išduoti vizas pateikti per išorės paslaugų teikėjus eliminuoja būtinybę pareiškėjui betarpiškai bendrauti su vizą išduodančiu asmeniu ir jį paveikti.

Atsižvelgiant į nuolat vykstančias visuomeninio gyvenimo permainas, pažymėtina, kad vizų išdavimo teisinis reguliavimas yra viena iš labiausiai kintančių konsulinės teisės sričių, sulaukiančių nuolatinio įvairių visuomenės interesų grupių dėmesio. Dėl šios priežasties tikslinga nuolat atlikti vizų išdavimo teisinio reguliavimo pokyčių antikorpucinį vertinimą.

STGD išdavimo tvarka yra reglamentuota labai išsamiai ir aiškiai, todėl prielaidų korupcijai pasireikšti nesudaro, o analizuota STGD išdavimo praktika nesuteikia pagrindo teigti, kad šioje srityje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė.

STD išdavimo tvarką įtvirtina 2003 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 693/2003, nustatantis specialų supaprastinto tranzito dokumentą (STD), supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumentą (STGD) ir iš dalies pakeičiantis Bendrąją konsulinę instrukciją ir Bendrąją vadovą (toliau – Reglamentas), kurio 3 straipsnio 2 dalis nustato, kad ilgiausias STD galiojimo terminas yra ne ilgiau kaip treji metai. Jokių kitų STD išdavimo sąlygų, susijusių su STD galiojimo termino nustatymu, Reglamentas neįtvirtina ir šį klausimą palieka konsulinio pareigūno diskrecijai. Toks teisinis neapibrėžtumas sudaro prielaidas korupcijos pasireiškimo tikimybei ir leidžia formuotis skirtingai STD išdavimo praktikai konsulinėse įstaigose. Siekiant mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę ir formuoti vienodą STD išdavimo praktiką, tikslinga, kad Konsulinis departamentas pagal kompetenciją nuolat atliktų detalią STD išdavimo praktikos analizę, ypač STD galiojimo termino nustatymo aspektu, ir teiktų konsulinėms įstaigoms metodines rekomendacijas.

Leidimo mirusiojo palaikus pervežti į Lietuvą išdavimo tvarką reglamentuoja Leidimo mirusiojo palaikus parvežti į Lietuvą išdavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2006 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. V-755/V-106, ir prielaidų korupcijai pasireikšti nesudaro.

Apibendrinant korupcijos rizikos veiksnius pagal analizuojamą kriterijų, pažymėtina, kad tikslinga nuolat atlikti vizų išdavimo teisinio reguliavimo pokyčių antikorpucinį vertinimą ir STD išdavimo stebėseną ir teikti konsulinėms įstaigoms metodines rekomendacijas dėl STD išdavimo.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą Užsienio reikalų ministerija yra centrinis valstybinio administravimo subjektas, galintis priimti sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Konsulinių funkcijų atlikimo veiklos teisinis reguliavimas nereglamentuoja norminių teisės aktų priėmimo ministerijoje, turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ir Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų įgyvendinimo procedūrų, todėl pagal šį kriterijų konsulinių funkcijų atlikimas nepriskirtinas prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

Ministerija ir konsulinė įstaiga savo veikloje naudojami valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija. Tai sudaro formalų pagrindą priskirti konsulinių funkcijų atlikimą prie tokių veiklų, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Šią tikimybę ministerijoje ir konsulinėse įstaigose mažina tai, kad įslaptintos informacijos administravimas ministerijoje ir konsulinėse įstaigose yra detalai reglamentuotas, griežtai laikomasi Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapties įstatyme ir ministerijos vidaus teisės aktuose, susijusiuose su informacijos administravimu, naudojimu, fizine apsauga, nustatytų reikalavimų. Ministerijos darbuotojai naudoja valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informaciją tik įgiję tam teisę teisės aktų nustatyta tvarka. Ministerijos įslaptintų dokumentų valdymo skyrius ir Saugos kontrolės skyrius vykdo nuolatinę įslaptintos informacijos administravimo ir jos fizinės apsaugos ministerijoje ir konsulinėse įstaigose kontrolę, rengia mokymus darbuotojams, teikia metodines rekomendacijas ir nurodymus įslaptintų dokumentų administravimo klausimais. Įslaptintos informacijos administravimo procedūros ministerijoje yra nuolat tikrinamos ir audituojamos išorinių Lietuvos bei ES ir NATO institucijų. Patikrinimų metu esminių trūkumų nebuvo nenustatyta. Ministerijos ir atstovybių patalpas, kuriose saugoma įslaptinta informacija, Saugos kontrolės skyrius įrengia pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus ir teikia akredituoti atsakingoms institucijoms, todėl patalpos, kuriose tokia informacija saugoma, turi reikalingus leidimus ir atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

Atsižvelgiant į minėtus korupcijos pasireiškimo riziką šioje srityje mažinančius veiksnius, nėra pagrindo siūlyti papildomas, šiai sričiai skirtas, priemones.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Per analizuojamą laikotarpį Specialiųjų tyrimų tarnyba Užsienio reikalų ministerijoje atliko korupcijos rizikos analizę ir pateikė 2017-06-12 išvadą Nr. 4-01-4426 „Dėl korupcijos rizikos analizės Užsienio reikalų ministerijos veiklos srityse“.

Atsižvelgdama į Išvadoje pateiktas pastabas ir rekomendacijas, Užsienio reikalų ministerija informavo Specialiųjų tyrimų tarnybą apie priemones, kurių imtasi įgyvendinti Išvadoje pateiktas pastabas ir rekomendacijas, susijusias su išorės paslaugų teikėjų atrankos organizavimo, vykdymo ir kontrolės ir komercinio tarpininko išduodant vizas akreditavimo organizavimo teisiniu reguliavimu. Be to, skelbiamos visos Užsienio reikalų ministerijos atliktų teisės aktų antikorporacinio vertinimo išvados (neatsižvelgiant į vertinamo teisės akto lygmenį ir nuolat peržiūrima ir atnaujinama interneto tinklalapyje skelbiama informaciją apie korupcijos prevenciją.

Ministerijos kanclerė

Jūratė Raguckienė

Vytas Babravičius, tel. (8 5) 236 2441, el. p. vytas.babravicius@urm.lt